

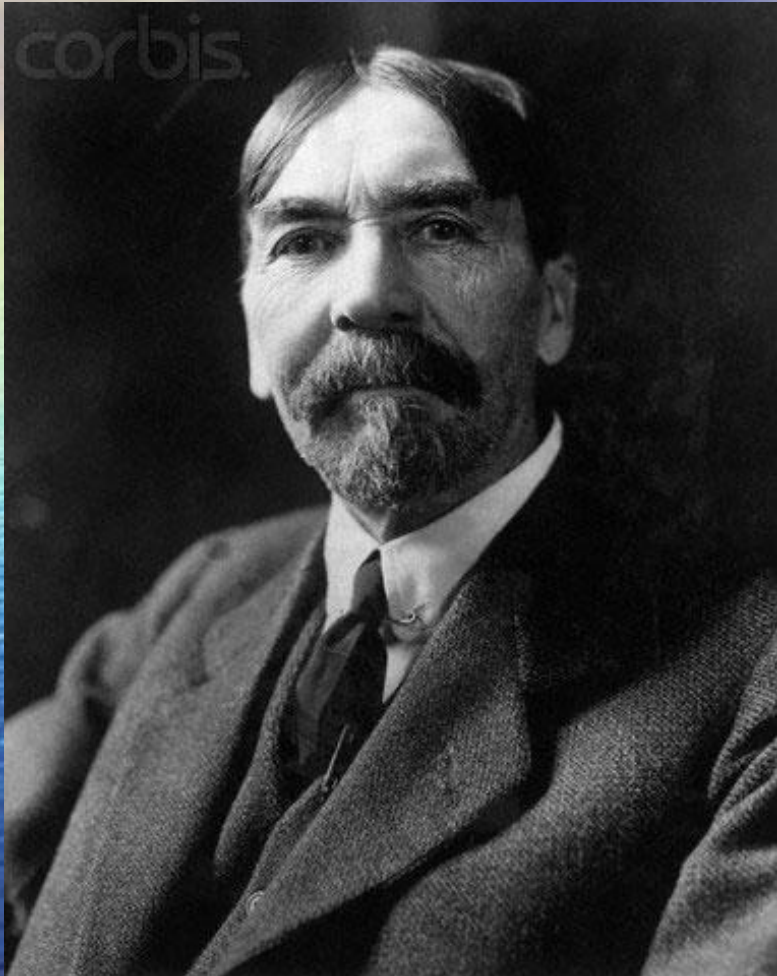
Департаменту науки і освіти  
Харківської обласної державної адміністрації  
Комунальний заклад  
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»  
Харківської обласної ради

**Презентація на тему:**  
**Торстейн Веблен та його внесок у**  
**формування економічної соціології.**

Виконали:  
студентки 111-ан. групи  
Факультету іноземної  
філології та музичного  
мистецтва  
Сердюк Дар'я та Гриньова  
Вікторія

Харків, 2014

# Біографія Торстейна Бунда Веблена



- **Американський економіст, соціолог, публіцист, футуролог.**
- Народився в сім'ї норвезьких переселенців.
- Закінчив Єльський університет, дисертація «Етичні підстави вчення про відплату».

30 липня 1857 - 03 серпня 1929

# Біографія Т. Б. Веблена

- У 1892-1906 викладав у Чиказькому університеті.
- В наступні роки працював у Стенфордському університеті та університеті Міссурі.
- Став одним із засновників Нової школи соціальних досліджень у Нью-Йорку.
- Редагував «Журнал політичної економії»



# Біографія Т. Б. Веблена



- Важливою віхою в біографії Веблена був 1918 рік, коли він виступив перед Національним інститутом суспільних наук з доповіддю «Про загальні принципи політики реконструкції».

# Біографія Т. Б. Веблена



Сенс реконструкції, як вважав Веблен, полягав у тому, щоб перетворити Америку в країну благополуччя для простих людей, подолати зростаючу невідповідність між правами приватного капіталу і умовами життя простих людей.

# ОСНОВНІ ТРАЦІ

- «Теорія бездіяльного класу: економічне дослідження інституцій» (англ. *The Theory of Leisure Class, An Economic Study of Institutions*, 1899).
- «Інженери і система ціноутворення» (1921).
- «Імперська Німеччина і промисловий переворот» (1915)
- «Дослідження природи світу та умов його підтримки» (1917).

# ОСНОВНІ ТРАЦІ

- «Власність відсутніх осіб та підприємництво в сучасну епоху: приклад Америки» (1923).
- «Вища освіта в Америці» (1918).
- «Теорія підприємництва» (1904).
- «Інстинкт майстерності» (1914).
- «Підприємці і проста людина» (1919).

# Інституціоналізм

Т. Веблен є засновником одного з головних напрямків сучасної буржуазної політичної економії – інституціоналізму.

- Представниками раннього інституціоналізму були американські економісти У. Мітчелл, Дж. Коммонс, А. Берлі, Е. Богарт, У. Гамільтон, Г. Мінз, Р. Тагвелл.



# Інституціоналізм

- Цей напрям виник на рубежі ХІХ і ХХ століть у США, в період вступу американського капіталізму в стадію імперіалізму.
- Сутність інституціоналізму як напрями економічної теорії полягає в обґрунтуванні використання різного роду інститутів (держави, права, вартості, ціни) для державного контролю над соціально-економічними процесами.

# Етапи розвитку інституціоналізму:

- а) перший етап історичної еволюції інституціоналізму (на межі ХІХ- ХХ ст.)
- б) другий етап еволюції охоплює 20-30 рр. ХХ ст. і характеризується широким розповсюдженням й значним впливом інституціоналізму.

# Етапи розвитку інституціоналізму:

- в) третій етап еволюції інституціоналізму - в 40-50-тих рр.
- г) починаючи з 60-х рр. знову посилився вплив інституціональних розробок і в наш час цей напрямок є одним з теоретичних основ державної економічної політики багатьох країн світу.

# В першій половині ХХ ст. чітко визначилися три течії інституціоналізму :

- - соціально-психологічна;
- - соціально-правова;
- - емпірична, або школа кон'юнктурознавства.

# Місце Т. Веблена в економічній науці визначається декількома моментами:

- - один з перших буржуазних вчених, хто намагався довести неспроможність „конкурентної економіки“ і аргументував ідею „соціального контролю“ за господарською діяльністю;

# Місце в економічній науці

- - перший з американських буржуазних економістів, який звинуватив монополістичну буржуазію, фінансову олігархію в „празному“ (бездіяльному) способі життя і запропонував механізм обмеження влади цього класу;
- - започаткував новий методологічний прийом - **технологічний детермінізм**, використавши технологічний підхід до аналізу економічних явищ. Технологізація в подальшому одержала широке розповсюдження політекономії.

# Внесок у соціологію

Рушійними силами, які спонукають людину до продуктивної економічної діяльності, у Веблена, є:

- **батьківські почуття,**
- **інстинкт майстерності,** тобто майже напівсвідомий потяг до добре виконаної та ефективною роботи,
- **допитливість.**

## « Ефект Веблена »

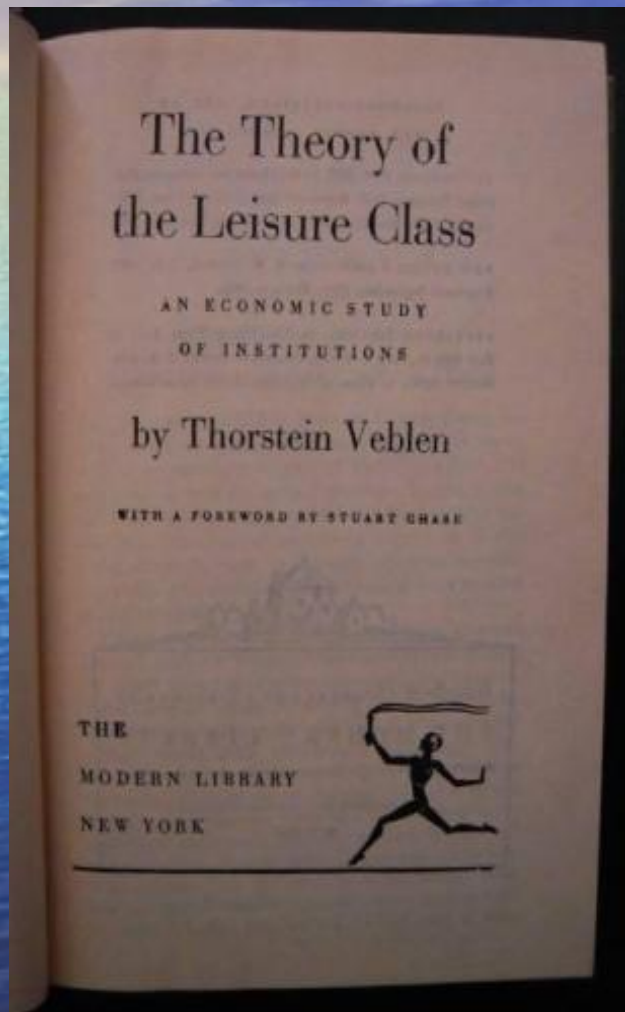
- Веблен вважав, що в ринковій економіці споживачі піддаються всіляким видам суспільного і психологічного тиску, що змушують їх приймати нерозумні рішення.
- Саме завдяки Веблену в економічну теорію увійшло поняття «престижне або показне споживання», яке отримало назву «ефект (Парадокс) Веблена».



# « Ефект Веблена »

- **Ефект Веблена** — явище збільшення попиту на певний товар після зростання його ціни (оскільки споживач вважає, що вища ціна означає вищий статус).
- Ефект Веблена демонструє вплив фактору статусності на попит, який нівелює стандартний закон попиту і пропозиції, за яким чим вища ціна на товар - тим менший попит.

# "Теорія бездіяльного класу"




- У книзі "Теорія бездіяльного класу", висвітлені антропологічні уявлення про людські інстинкти.

# "Теорія бездіяльного класу"

- Головні з людських інстинктів, за Вебленом, - це інстинкт майстерності, батьківське почуття та пуста цікавість.

## Висновок

Ідейний спадок Т. Веблена зробив значний та багатосторонній вплив на економічну та соціологічну думку.

A wide-angle photograph of a sunset over a vast, calm blue ocean. The sun is partially visible on the left side of the horizon, creating a bright, colorful glow that transitions from yellow to orange and then to a deep blue. The sky is filled with soft, wispy clouds, and the water's surface is covered in gentle ripples. The overall mood is serene and peaceful.

Дякуємо за увагу!